

Aktuality

... začneme uplatňovať znova šetriaci systém, aby sme finančné zdroje naakumulovali ...

strana 3

Udialo sa

V krásnom slnečnom počasí si prišlo zmerať sily dokopy 52 pretekárov...

strana 4

Z farnosti

17. júna 1995 som v katedrále v Spišskej Kapitule prijal kňazskú vysviacku a nastúpil som...

strana 6

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

toito.liptovskastiavnica.sk

ROČNÍK XXI, ČÍSLO 3

OKTÓBER 2019

NEPREDAJNÉ

Vieme, že tu ste

Katarína Kačalková

Milí čitatelia,

držíte v rukách jesenné vydanie nášho časopisu. Členovia redakčnej rady, stáli prispievatelia, ale aj tí občasní ho niekoľkokrát ročne so zánietením pripravujú a zaplňajú jeho stránky aktuálnymi správami, zaujímavosťami zo života obce, publicistikou, príhovormi pána starostu, či iných verejne pôsobiacich osobností, informáciami z prostredia našej školy, záujmových zdru-

žení, športu a z rôznych iných oblastí, snažiac sa tak naplniť obsah jeho názvu – „...to i to“.

Obecný časopis je platforma, ktorá má v prvom rade za cieľ informovať, oboznamovať, vysvetľovať verejné záležitosti, ale aj edukovať, zvyšovať právne vedomie, no v neposlednom rade i pobaviť a vyplniť príjemným čítaním čas pri kávičke...

Koľko občanov si ho prečíta, toľko existuje názorov a postrehov, ako sa darí, menej darí, či nedarí naplniť tieto vízie. Napriek všetkému sa snažíme a neprestávame...

Je potešiteľné, že mnohí občania obce sa zaujímajú o verejné dianie, zúčastňujú sa spoločných obecných aktivít. Žiadnu z nich totiž neorganizuje „Samo“ a „Sato“, za každou stojí tím odhodlaných ľudí, ktorí všetko pripravujú najlepšie, ako vedia, s dostupnými prostriedkami a možnosťami, „nesúc na trh svoju kožu“ s rizikom, že ich snaha ostane nepochopená a nedocenená. Napriek tomu sa snažia a neprestávajú...

Mnohí skrášľujú, čistia verejné priestranstvá, cintorín, vykášajú chodníky, lúky, čelia kritike, ako by to malo byť urobenejšie a lepšie. Napriek tomu sa snažia a neprestávajú...

Niektorí majú skvelé nápady, ako a čím prezentovať našu obec, urobiť ju nevšednou, jedinečnou, atraktívnou, boriac sa pri ich realizovaní s problémami a prekážkami. No napriek tomu sa snažia a neprestávajú...

Vám, milí moji, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom o čokoľvek „snažíte a neprestávate“, vám chceme aspoň raz za čas poďakovať a povedať, že vieme, že tu ste...

A aj vám, milí moji, ktorí vyvažujete stranu „DAL“ stranou „MÁ DAŤ“, aj vám chceme povedať, vyskúšajte si aspoň raz za čas stáť na opačnej strane. Verte, že spoločné dobro, pomoc, radosť a šťastie nepotrebuje podvojné účtovníctvo...☺

Zo zasadnutí OZ

Rekonštrukcia kultúrneho domu pokračuje

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica (ďalej OZ) sa konalo dňa 25. 7. 2019.

Rekonštrukcia kultúrneho domu (ďalej KD)

OZ schválilo v rámci rekonštrukcie kultúrneho domu rekonštrukciu troch WC – pánske, dámske a spoločné a tak tiež plynofikáciu kuchyne.

Ďalšie prerokované skutočnosti

- Žiadosť o vydanie súhlasného stanoviska k investičnému zámeru – výstavba piatich rodinných domov na parc. č. 2447, vlastník Estera Vulpínyová, Liptovská Štiavnica. OZ obce Liptovská Štiavnica žiadosť schválila s podmienkou vybudovania inžinierskych sietí verejnej kanalizácie a vo-

dovodu od Ferdinanda Jacku súp. č. 222 na náklady investora-vlastníka. Obec si vyhradila právo, aby sa vyjadrovala individuálne ku každej projektovej dokumentácii t. j. voda, kanál elektrika, prístupová komunikácia.

Ďalšie zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Liptovská Štiavnica sa konalo dňa 5. 9. 2019.

Pokračovanie na str. 2

Rekonštrukcia športoviska pri Carmagnole aj pre zimné športy

Pokračovanie zo str. 1

Športové aktivity v obci

Mgr. Ján Kohút predniesol zámer na ďalšie športové aktivity v obci:

- potreba preložiť dve garáže za hlavnú bránu sčasti na cirkevný pozemok (po dohode s p. farárom), pričom vznikne plynulý prechod od školy k športovým ihriskám,
- úprava športoviska za pastoračným centrom Carmagnola s vybudovaním laminátových mantinelov (využitie nielen pre letné, ale aj zimné športy s ľadovou plochou aj pre deti ŽŠ a miestnu mládež; mantinely budú pre prípad potreby demontovateľné),
- potreba vyhotoviť nájomnú zmluvu medzi obcou a cirkvou na využívanie priestorov a športovísk medzi Carmagnolou a miestnym štadiónom,
- prijať nového zamestnanca obce (správcu) pre potreby starostlivosti a údržby športových ihrísk - ročné náklady obce vo výške cca 4 000 €.

OZ súhlasilo so zaradením 16 000 € do rozpočtu obce na rok 2020, ktoré budú zaradené na zakúpenie laminátových mantinelov pre športovisko pri Carmagnole.

Ďalšie prerokované skutočnosti

- OZ zobralo na vedomie prieskumy a rozbory a Krajinoekologický plán ÚPO, na základe ktorého bude spracované zadanie ÚPO.
- Poslanci OZ sa uzniesli na Dodatku č.1/2019 k VZN obce Liptovská Štiavnica č. 2/2018 o určení výšky finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku dieťaťa materskej školy, žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy a dieťaťa školského zariadenia zriadených na území obce Liptovská Štiavnica, podľa ktorého budú v školskej jedálni ZŠ Liptovská Štiavnica vyberané poplatky aj za **režijné náklady** na obed - pre žiaka I. stupňa ZŠ (vek 6-11 rokov) a zamestnanca školy vo výške 0,25 €, pre dôchodcov 0,75 € a pre cudzích strávníkov 2,08 €.
- Poslanci OZ schválili predaj pozemku parc. CKN č. 311/2, ostatná plocha o výmere 150 m² v cene 3 €/m² pre PZ Salatin Liptovská Štiavnica. Parcela CKN 311/2 bola vytvorená Geometrickým plánom č. 51211459-048/2019, autorizačne overený dňa 25.6.2019 a vznikla odčlenením z pôvodných parciel č. EKN 1022/2, 1042 a 1050, ktoré sú vo vlastníctve Obce Liptovská Štiavnica, vedené na LV č. 596.
- Starosta obce informoval poslancov o zakúpení dvoch kusov veľkoobjemových kontajnerov na papier z rozpočtu obce. ■

Po odstránení plota vznikne jedna prístupová cesta ku Carmagnole a športoviskám a pribudne viac zelene....

Plánované na rekonštrukciu

Aby vznikol prístup od školy k športoviskám, budú betónové garáže

prestávané a „schované“ medzi stromy ku starej bráne“.

Odstránenie „zbytočného“ plota otvorí „priamu“ prístupovú cestu.

Asfaltová plocha sa premení na nové športové ihrisko.

fotografie: D.Dírer

Do obnovy obecného majetku sme nemálo investovali

Dušan Lauko

Vážení spoluobčania.

Prichádza jesenné obdobie s nástupom chladnejších rán, no v mojom príhovore by som chcel zrekapitulovať končiace sa leto, ale hlavne aktivity, ktoré obec rozbehla, resp. sa jej podarilo dokončiť. Ako prvú spomeniem výstavbu materskej školy a tiež prestavbu základnej školy. K dnešnému dňu 20.9.2019 máme ukončenú prestavbu novej školskej kuchyne, vrátane zariadenia a od 3.9.2019 už v skolaudovanej kuchyni varíme denne cca 60 obedov. V kuchyni, okrem robota a jedného konvektomatu je všetko nové. Je v nej možnosť uvariť aj viac ako 200 obedov denne. Chcem veriť, že v novej kuchyni sa bude obedov variť čoraz viac, ale nielen pre deti a mládež, ale možno aj pre širšiu verejnosť. Chcem spomenúť aj tzv. obedy zadarmo. Obecné zastupiteľstvo schválilo, že každý obed, či už sa jedná o žiaka, pedagóga alebo dôchodcu bude navýšený o čiastku 0,25 € za obed, čo sú režijné náklady. Ročne sa u nás v kuchyni uvarí cca 8000 obedov a straty, ktoré vykryva obec, predstavujú čiastku 6 500,- € aj po vybratí spoluúčasti. Ďalej sme prerobili a tiež skolaudovali školskú jedáleň, ktorá sa o pár m² zväčšila. Počas leta sme museli finišovať tak, aby kolaudácia prebehla do konca augusta 2019. Čo sa týka výstavby škôlky v súčasnosti prebiehajú murárske práce - ťahanie omietok dnu aj von. Nanovo sa prerába kotolňa, kde bude umiestnený nový plynový kotol o výkone 60 kW, ale taktiež pec na peletky, ktorá bude vykurovať priestory MŠ. MŠ musí byť skolaudovaná do konca decembra 2019. Chcem tomu veriť, že ak nenastanú nijaké veľké problémy tento termín by mal byť dodržaný. Pri prestavbe a prístavbe MŠ boli odkryté, resp. nájdené mnohé nedostatky z minulosti. Bolo treba opraviť omietky v priestoroch kuchyne a jedálne. Pri rušení starej kuchyne sme zistili, že

potrubie, ktoré slúžilo na zásobovanie vodou je prehrdzavené, deravé a stena navlha do výšky 1m. Museli sme prekryť starú školu s novou o plochu väčšiu ako 40 m². Keď už sme urobili dažďovú kanalizáciu na novú MŠ, bolo by nemúdre neodkanalizovať aj dažďovú vodu zo starej budovy. To sme tiež zrealizovali. V priestoroch kotolne sme prerobili úplne nové kanalizačné potrubie na odvod splaškových vôd. Urobili sme nové izolácie po existujúcich rozvodoch ústredného kúrenia a mnoho iných vecí. Toto všetko je nad rámec projektu a obec to hradí z vlastného rozpočtu.

Ďalšou veľkou investíciou počas leta 2019 bol náš miestny kultúrny dom. Od Ministerstva financií SR sme dostali dotáciu vo výške 10 000,- € za ktoré sme kúpili všetky nové interiérové dvere, ktoré sme začali postupne vymieňať. Naše sociálne zariadenia nezodpovedajú ani tým základným štandardom dnešnej doby. Obecné zastupiteľstvo rozhodlo, že pri výmene dvier opravíme aj všetky sociálne zariadenia. Po dlhých 50-tich rokoch sa obec rozhodla vymeniť aj zastaralé naftové kúrenie za plynové kúrenie. Celá táto akcia by mala stať viac ako 60 000,- €, ktoré hradíme taktiež z obecného rozpočtu. Celá prestavba KD by mala byť ukončená najneskôr do 15.10.2019, nakoľko pri príležitosti mesiaca úcty k star-

ším v kultúrnom dome privítame našich seniorov.

Treťou akciou, ktorá nás ešte do zimy čaká je rekonštrukcia požiarnej zbrojnice. Nechceme ju prerábať generálne, ale nevyhnutné opravy aj napriek tomu dosiahnu výšku financovania cca 40 000,- €.

Keď to tak zhruba podčiarknem zostávame sa na hranicu niekde okolo 130 000 až 140 000 €. Takéto investície nebývajú pre obec každoročné, preto chcem povedať čitateľom, že dedina bude musieť pribrzdiť. Od budúceho roku začneme uplatňovať znova šetriaci systém, aby sme finančné zdroje naakumulovali do budúcnosti. Samotná MŠ po kolaudácii bude majetkom Obce Liptovská Štiavnica a postupne začneme vybavovať administratívne kroky tak, aby zápis detí, ktorý býva v apríli daného kalendárneho roka bol úspešný a naše deti by mali nastúpiť do novopostavenej MŠ 1.9.2020.

Ďalšou témou, ktorej som sa už dotkol niekoľkokrát je výstavba rodinných domov v obci. Ako máte možnosť dennodenne vnímať, domy rastú ako huby po daždi. Niekedy si myslím, že celá táto oblasť výstavby nám začína prerastať cez hlavu, ale bohužiaľ, momentálne to nevieme zastaviť. Akonáhle je pri pozemku vybudovaná infraštruktúra (voda, kanál, plyn) v podstate obec nemá možnosť obmedziť výstavbu rodinných domov. Po komasácii strašne veľa miestnych ľudí predalo svoje nehnuteľnosti iným ľuďom z Ružomberka a okolia, ktorým v podstate nebráni nič k výstavbe. Myslel som, že keď v mojom poslednom volebnom období začneme spracovávať územný plán obce situácia sa ustáli, resp. stabilizuje a výstavba sa z časti obmedzí. Bohužiaľ, pravý opak je pravdou. Výstavba sa realizuje takmer na všetkých svetových stranách obce a vidím to tak, že ešte najbližšie 2 roky to zostane v takejto podobe. Územný plán obce v podo-

Pokračovanie na str. 4

Do obnovy obecného majetku sme nemálo investovali

Pokračovanie zo str. 2

be návrhu, resp. koncepcie začína mať svoje kontúry, avšak občania, majitelia pozemkov, ktorí neboli zahrnutí napr. do IBV výstavby začínajú byť čoraz agresívnejší a domáhajú sa skutočnosti zaradenia svojej nehnuteľnosti do pásma na výstavbu IBV. Samotné rozhodnutie, kde áno a kde nie je v rukách poslaneckého zboru, ktorý rozhodne uznesením o konečnom tvare, resp. území územného plánu obce. Momentálne má obec 1236 ľudí, čo nie je na pomer Liptova už najmenšie číslo a preto by bolo dobré, keby sa obec zastabilizovala niekde na čísle max. 1500 obyvateľov. Či sa nám to podarí, ukáže najbližšie obdobie 2-3 rokov. Na jednej strane niektorí občania vravia, že tomu treba nechať voľnú ruku, nech si ľu-

dia stavajú a na strane druhej ľudia kričia, že treba zastaviť výstavbu a nechať aj poľnohospodársku pôdu na pestovanie našej obživy. Už niekedy dávno som písal, že 700 obyvateľov je na obec málo, ale dnes poviem, že 1500 je na obec ako je Liptovská Štiavnica akurát. Veľa poznámok padá aj na lokalitu Na stráni (to je IBV pred Ludrovou). Jedná sa o katastrálne územie Liptovskej Štiavnice, ktorá sa javí ako Ludrová a nie Liptovská Štiavnica. Poviem však to, že zo strany susednej obce boli náznaky, že by sme do budúcnosti mohli zvažovať aj výmenu katastrálneho územia. Jeden návrh už stroskotal. Uvidíme, čo do budúcnosti prinesie život (meter za meter + výstavné).

Poslednou témou je fungovanie Základnej školy. Chcem sa poďakovať

rodičom 12-tich prváčikov, ktorí nastúpili 2. 9. 2019 do našej školy. Som rád, že číslo v prvej triede nepadlo pod 10, ale ako tak počet 12 zodpovedá skutočnosti. Chcem veriť aj v to, že otvorenie MŠ prinesie navýšenie počtov aj v našej ZŠ. Už takto o rok budeme mať v škole 8 pedagogických zamestnancov, 4 učiteľky zo ZŠ a 4 z MŠ. Chcem veriť, že tento kolektív urobí všetko preto, aby bol súdržný a kamarátsky a aby spolu ťahali za jeden povraz preto, aby štiavnická škôlka a škola dosahovala tie najlepšie výsledky. V prípade, že si myslíte a vidíte to nejako inak, som pripravený sa o týchto veciach porozprávať sa s každým a kedykoľvek.

Váš starosta obce Dušan Lauko.

Štiavnický kros

V nedeľu 29.9.2019 sa v lokalite Lúčny hríb konal 1. ročník netradičného bežeckého podujatia Štiavnický kros dvojíc o pohár starostu obce, ktorý zorganizovala naša obec Liptovská Štiavnica v spolupráci s novo založeným klubom bežeckého lyžovania a biatlonu ŠK SKI Ružomberok. Deti a mládež pretekali na 600 respektíve 1500 metrovej trati z rôznymi prekážkami. Dospelí mali trať dlhú 4500 metrov rozdelenú do piatich úsekov a pretekalo sa štafetovým spôsobom. Po odbehnutí, každý člen štafetovej dvojice strieľal 5 rán zo vzduchovky v polohe ležmo a 5 rán v polohe v stoji. Za každú netrafenú ranu bola prirážka jedna minúta. V krásnom slnečnom počasí si prišlo zmerať sily dokopy 52 pretekárov. ŠK SKI Ružomberok v spolupráci s obcou plánuje v prípade priaznivých snehových podmienok počas zimných mesiacov upravovať pod lúčnym hríbom trate pre bežkárov. O príprave tratí vás budeme priebežne informovať.

Luboslav Palguta

Behá celá rodina...

foto: Juraj Direr

Výsledky:

Absolútne poradie dvojíc:

1. Luboslav Palguta, Vladimír Vicián - ŠK SKI Ružomberok	48:03
2. Samuel Dvoštiak, Linda Dvorštiaková - RK v pohybe	48:16
3. Martin Bartík, Štefan Miakyš - ŠK SKI Ružomberok	49:55

Dievčatá 2009 a mladšie:

1. Katarína Koreňová - Ružomberok	3:17
2. Michaela Jusková - Ružomerské strely	3:55
3. Sofia Hudeková	4:29

Dievčatá 2005-2008:

1. Timea Synaková - Liptovská Štiavnica	9:35
2. Gréta Matejová - Ružomerské strely	16:18

Chlapci 2009 a mladší:

1. Dávid Palguta - ŠK SKI Ružomberok	4:13
2. Sebastián Zajac - Liptovská Štiavnica	4:20
3. Adrián Zajac - Liptovská Štiavnica	4:42

Chlapci 2005-2008:

1. Richard Jusko - Ružomerské strely	7:25
2. Lukáš Plačko - ŠK Bradlan Podbrezová	8:22
3. Filip Uličný - Inter Ski	9:46

Fotografie z akcie nájdete na <https://lnk.sk/elxV>

(Ne)vychovaná mládež

Alfonz Balko

Často počujeme poznámky, že dnešná mládež je taká či onaká a že keď sme my boli malí tak mládež bola.... Je to pravda? A dá sa vôbec porovnávať výchova terajšej generácie s výchovou 3-4 generácie dozadu? Základná podmienka výchovy, aby vychovávaný jedinec bol, po telesnej, duševnej i spoločenskej stránke, plnou súčasťou spoločnosti bola a je rovnaká. Aj subjekty, ktoré sa na výchove podieľajú: rodina, škola a spoločnosť sú zhodné. Životné, spoločenské a zákonné podmienky, ako i technická a technologická úroveň, ktoré významne ovplyvňujú výchovu, sú v oboch

obdobíach sú podstatne rozdielne a teda podmieňujú aj jej výsledok.

Metódy používané niekedy pred 80 rokmi boli podstatne odlišné od dnešných. Aj keď predmetom rodičovskej výchovy bolo vštepovanie správnych návykov správania, úcte k starším, školských a pracovných povinností, zodpovednosti za konanie a i. podobne ako dnes, celým procesom výchovy sa ťahal strach. Najprv to bol strach pred káraním rodičov, najmä pred otcovým remeňom a môžem povedať, že som okúsil nielen remeň ale aj jeho kovovú pracku. V škole to boli nielen zlé známky, ale predovšetkým trstenica. Tú učiteľ používal veľmi často. A trstenicu sme my žiaci museli priniesť a to pekne rovnú, hrčovitú, odrezanú z trňových kríkov spravidla niekde na Čerenách. A pocítili sme ju nielen na zadku, či lýtkach ale predovšetkým na dlaniach či koncoch prstov často zopnutých do štipky. A tretia autorita z ktorej sme mohli mať strach súvisela s náboženstvom, ktorého výučba bo-

la povinná. Keď sme niečo nepatričneho vykonali mohli sme dostať tiež trstenicou ale rozhodujúcim tu bol strach božieho trestu. Veta: „Pán Boh ťa potrestá“, bola bežná. A najhorším jeho trestom bolo peklo, do ktorého by sme sa mohli dostať po smrti za naše hriechy, t. j. za nenáležitý skutky a chovanie. O Darwinovej teórii sme ani nechýrovali. Plniť si povinnosti, nerobiť zlo, nehrešiť, chovať sa náležite, boli požiadavky, ktorých plnenie znamenalo vyhnúť sa uvedeným trestom.

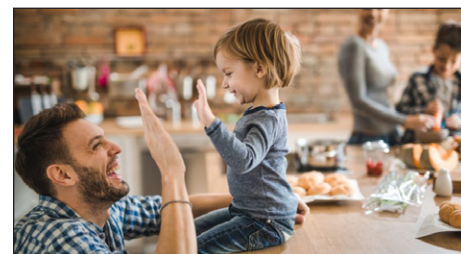
V súčasnosti sú výchovné metódy oveľa progresívnejšie vrátane otvorenejších vzťahov k rodičom. V nich sa však taký strach ako v minulosti neexistuje. Ani rodič nemôže udrieť svoje dieťa, pretože zákony to nedovoľujú. A tobôž učiteľ, ktorý by za udretie žiaka mohol prísť o zamestnanie. Pritom je správanie sa niektorých žiakov, najmä na odborných školách nielen nenáležité, ale svojou drzosťou priam hrozné. A pokiaľ ide o náboženskú výchovu je situácia u mnohých tiež iná. Náboženská výchova je nepovinným predmetom. a mnoho rodičov svoje deti na ňu neposiela. Preto také deti o nejakom božom treste ani nechýrovali a obavy z neho sa stratili. Pokiaľ ide o tresty, musím poznamenať, že ani niektoré kategórie dospelých sa ich nemusia báť a to ani za veľké priestupky ako okrádanie, podvádzanie a klamanie, pretože tresty vynášané súdmi sú zo známych príčin často také, že vinníci nemusia mať obavy.

Do výchovy dnes pozitívne i negatívne zasahuje iný činiteľ – mikroelektronika a jej enormný rozvoj s tým všetkým čo nám mobily, notebooky, počítače a vôbec IT prináša. Deti si teraz môžu vygoogliť nepreberné množstvo informácií, ale žiaľ často aj neprístojných a škodlivých. A to nehovorím už o možnostiach na sociálnych sieťach. Odhliadnuc od toho, je v súčasnosti výchova oveľa sofistikovanejšia, jemnejšia a cieľavedomejšia, a to na všetkých úrovniach.

A ešte jedna poznámka k výchove v mládežníckom veku. Ešte nie tak

dávno existovala povinná dvojročná vojenská služba. A tam si mládenec musel privyknuť na disciplínu a poriadok, na plnenie príkazov a rozkazov. Dnes to neexistuje a tým sa stratil aj tento významný prvok výchovy mladých mužov.

Väčšina rodičov svoje deti miluje a chce im vstúpiť všetko to najlepšie čo vo svojom živote uznáva. Nie vždy sa im to darí. Najmä preto, že nevedia vždy vhodne prejať svoju lásku, vieru, úctu a porozumenie a aj rebríček hodnôt, ktoré uznávajú. Často bráni dobrej výchove nedostatok času, keď rodičia sa nevedia zastaviť v neustálom behu za povinnosťami, kariérou, riešením ekonomických problémov rodiny a pod. Najvýznamnejšiu úlohu pri výchove v detskom veku má matka. Dokonale to vystihol G. Washington: „Za všetko čím som, dlhujem svojej matke, za svoj životný úspech vďačím morálnemu, intelektuálnemu a fyzickému vzdelaniu, ktorého sa mi od nej dostalo“.

V súvislosti s týmto treba poukázať na jednu z najväčších chýb rodičov. Mnohí, po väčšine nekriticky milujúce matky, vstúpajú svojim deťom, že sú výnimočné po všetkých stránkach a splnia im všetko čo len chcú. Myslia si pritom, že robia všetko preto, aby ich dieťa bolo šťastné. Tieto deti preto začnú očakávať aj špeciálne zaobchádzanie a postoj spoločnosti k nim. A to je príčina, že v poslednej dobe badať u mnohých mladých ľudí nekritické sebavedomie, ktoré vyúsťuje do egoizmu a preceňovania sa. Potom, v skutočnom živote, tieto deti zistia že nie sú nijako zvlášť výnimočné a keď sa im nedostáva to, na čo si len pomyslia, dochádza k ich frustrácii a to nezriedka so zlým koncom.

Volám sa Ján Marhefka

Ján Marhefka

Narodil som sa v Kežmarku, ale pochádzam zo Zamagurskej dediny Reľov. Mám troch súrodencov. Staršieho brata a sestru a tiež jednu mladšiu sestru. Základnú školu som navštevoval najskôr v Reľove a to ročníky 1 až 4. Od piatej triedy sme museli dochádzať do susednej obce Spišské Hanušovce. Po skončení Základnej školy som navštevoval Stredné odborné učilište služieb v Poprade, ktoré som ukončil vyučením sa v obore kuchár – čašník. Následne som začal pracovať v hoteli Lipa v Kežmarku, ktorý už dnes neexistuje a sídli v ňom Okresný úrad. V hoteli som pracoval od vyučenia do marca 1986 a od apríla som nastúpil na základnú vojenskú službu. Dva roky som bol na vojenskej čine v Čechách a na Morave a bol som pridelený na pozíciu kuchár. Po návrate z vojenčiny som najskôr pracoval niekoľko mesiacov

v pekárni a potom dva roky v lisovni na plasty. Popri zamestnaní som si dorábala maturitu vo večernej škole. Takže dopoludnia vo fabrike a tri razy popoludní ešte v škole. Maturitu som si chcel urobiť aj preto, lebo som už v tom čase začal vážnejšie uvažovať nad kňazským povoláním. V tejto oblasti duchovného povolania mnohé uľahčil aj pád komu-

nizmu v novembri 1989. V máji 1990 som ukončil školu popri zamestnaní maturitou a od septembra 1990 som nastúpil do Kňazského seminára v Spišskej Kapitule na štúdium teológie. 17. júna 1995 som v katedrále v Spišskej Kapitule prijal kňazskú vysviacku a nastúpil som na kaplánske miesto v Rudňanoch. Po roku ako kaplán som tam ostal ešte ďalších šesť rokov ako správca farnosti. V júli 2002 ma pán biskup Tondra preložil za farára do farnosti Tvrdošín. Tam som pôsobil trinásť rokov. Od júla 2015 do júna 2019 som pôsobil ako farár vo farnosti Suchá Hora a tiež som v tom období skoro päť rokov vykonával službu dekana trstenského dekanátu. Od júla 2019 som ustanovený za farára vo farnosti Ludrová. Popri úlohách farára a dekana som od roku 1999 aj sudcom cirkevného súdu v Spišskej Kapitule.

Zloženie kňazského sľubu pri príležitosti inštalácie správcu našej farnosti vdp. ThDr. ICLic. Jána Marhefku, PhD. dňa 17.7.2019

Zo života farnosti

kaplán František Perignát

28. júna sme slávili odpustovú slávnosť Božského Srdca Ježišovho v Kaplnke v Liptovskej Štiavici. Slávnostnú svätú omšu celebroidal pán farár Ján Garaj a v kázni sa nám prihovril Martin Bunda, kaplán v Rožňave.

28. -29. júna sa konalo stretnutie miništrantov celej našej farnosti, pri ktorom sa miništranti rozlúčili s pánom farárom Jánom Garajom.

Z rozhodnutia otca biskupa Mons. Štefana Sečku bol pán farár Ján Garaj k 9. júlu preložený do farnosti Nižná. S pánom farárom Jánom Garajom sme sa rozlúčili pri svätých omšiach 5. júla a 7. júla.

9. júla prišiel do našich farnosti nový pán farár Ján Marhefka, ktorý predtým pôsobil ako farár v Suchej Hore a dekan Trstenského dekanátu. Do úradu farára bol náš nový duchovný otec uvedený

vo farskom kostole dekanom Dušanom Škrabekom na sviatok sv. Andreja Svorada a Benedikta 17. júla.

7.- 12. júla sa naše deti zúčastnili farského letného tábora pri Rajeckých Tepliciach na obcou Kunerád v krásnom horskom prostredí. Témou tábora bola Letom svetom. Deti spoznávali svetadiely a životy svätcov. Okrem hier a zábavy bolo súčasťou každého dňa aj svätá omša, ktorú celebroidal pán kaplán František Perignát.

15. augusta sme na slávnosť Nanebovzatia Panny Márie počas svätých omší požehnávali kvety a byliny.

V auguste bola spustená nová internetová stránka našej farnosti www.farnostludrova.sk, na ktorej môžeme nájsť farské oznamy, úmysly svätých omší a ďalšie informácie o našej farnosti.

2.- 4. septembra sme z príležitosti začiatku školského roka vzývali Ducha

Svätého a prosili o jeho dary pre našich žiakov a učiteľov.

8. septembra sa naša farnosť zapojila do štafetovej adorácie rodín za rodiny v kostole v Liptovskej Štiavici. Sviatosť oltárna bola vystavená od rannej nedeľnej svätej omše až do 20:00.

15. septembra na slávnosť Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska sme vysluhovali sviatosť pomazania chorých počas dopoludňajších svätých omší.

22. septembra sme pri nedeľných svätých omšiach ďakovali Pánu Bohu za tohtoročnú úrodu.

22. septembra sme sa zúčastnili Národného pochodu za život v Bratislave.

29. septembra prijalo vo farskom kostole v Ludrovej z rúk otca biskupa Mons. Andreja Imricha sviatosť birmovania 59 našich birmovancov.

Prečo sa po lete teším na jeseň?

Renáta Cagalincová

1. Babie leto má ohromné čaro!
2. Budú letné výpredaje.
3. Už nebude každá návšteva očakávať, že bude grilovačka. Bude im stačiť káva.
4. Zmiznú takmer všetky alergie.
5. V televízii už nebudú opakovať tie isté filmy a časti seriálov, v kinách bude oveľa viac filmov na výber.
6. Všetky matky a staré mamky si konečne oddýchnu – deti sú v škôlkach, školách, v školských kluboch....končí sa nekonečné plánovanie.
7. Čítanie pod dekou, nie na pláži, kde prská voda a domov si v knihe priniesiem kilá piesku.
8. Začína vínná sezóna. Sú otvorené vínne cesty, pivnice, vinobrania, hody...
9. Už sa nemusím povinne napchávať cuketami, paradajkami, hlávkovým šalátom...a neviem čím ešte všetkým zo záhrady, aby mi ubúdalo z úrody.
10. Zjesť môžem čokoľvek, už to nebude vidieť v plavkách, začínajú sa nosiť svetre.
11. Bude sa mi lepšie spať. Vzduch

bude prúdiť, hmyzu bude menej.

12. Dážď a ranné hmly. Niečo úžasné!
13. Predsieň bude o niečo plnšia, topánky, čižmy, kabáty, vetrovky...
14. Každému sa dovoľám, každého zoženiem. Kolegom, lekárom, kamarátom...dovolenky sa skončili.
15. Slnka bude menej, dni budú kratšie, ale všetko okolo bude farebnejšie!

Tých výhod jesene by som určite napísala viac, ale ešte stále vo mne evokujú spomienky z leta, preto to nechám tak.

■

Otvorené oči versus problémy dnešnej výchovy?

Katarína Pastuchová

Počas svojej pedagogickej praxe som sa stretla s rôznymi typmi výchovy. Už dávnejšie som si všimla u rodičov trend, svoje dieťa prehnane ochraňovať pred všetkými vplyvmi okolia. Akoby rodičia chceli dieťa vyvarovať všetkých nízkorizikových faktorov, ktoré sú úplne bežné. Radšej dieťa doslova „vodí“ všade sami, do školy a zo školy sú deti dovážané autom, niektoré sú ukrátené aj od hry vonku, mimo agresie ostatných detí ... pretože údajne aj tam hrozí riziko. A tak sa stane, že z dôvodu ochrany sú deťom zakazované aj také prirodzené veci ako napríklad hojdanie, behanie, skákanie, kamaráti, pobyt vonku, potme a pod.

Keď som bola malým dievčaťom, tak bolo úplne prirodzené, že ja a moji rovesníci sme trávili prázdniny celý deň vonku - na ulici, na lúke, v lese, v parku a nikomu sme nechýbali. Špinaví a plní zážitkov sme sa vracali domov večer, zjedli sme bez vymýšľania všetko, čo nám mama naložila a takáto naša samostatnosť sa brala ako samozrejmá. Mojim rodičom prišlo ako prirodzené, že by som sa mala naučiť rozumne zvládať aj riskantné situácie. Život prinášal veľké výzvy, ale aj to je prirodzené.

Niekedy som to s odvahou samozrejme aj prehnala, ale to by som sa teraz (v ...tich rokoch) nemohla pochváliť s „peknými“ jazvami.

Je veľkou pravdou, že deti sa zocelia a budú viac pripravené na svet dospelých iba vtedy, keď im umožníme zažívať rozumný sociálny stres, situácie, ktoré sú výzvou a taktiež negatívne emócie. Nechajme svoje deti „potrucovať“, vyplakať sa a nie za každú cenu im vyhovieť v ich želaniach.

Keď okamžite zasiahnete do potýčky dvoch detí, tak to nemusí byť ten najlepší spôsob tréningu samostatnosti. Videla som to mnohokrát. Deti sa samé potrebujú naučiť riešiť konflikty. Existuje veľa článkov o rodičovskom rozmaznávaní (By mollycoddling children we're fuelling mental illness in teenagers - The Guardian), ktoré vystihujú moje pozorovanie ohľadne rodičovského rozmaznávania a jeho zhubného účinku.

Napríklad tiež všeobecne vieme, že náš imunitný systém vyžaduje, aby sme v detstve boli vystavení rôznym bacilom. Tým sa plne rozvinie jeho po-

tenciál. Rodičia, ktorí príliš ochraňujú svoje deti pred okolím so špinou, alergénmi, vírusmi, ochudobňujú rozvoj imunitného systému. A tak v skutočnosti dieťa vystavujú väčšiemu riziku infekcie v budúcnosti.

Deti hlavne potrebujú priateľov a milujúcich rodičov. Milujúcich rodičov, ktorí majú na nich čas. Ale deti taktiež potrebujú aj preventívne vzdelávanie pred prostredím prílišného násillia a intenzívneho šikanovania, ktoré mení ich psychické a fyzické zdravie. „Stresové očkovanie“ je podoba imunity proti budúcim situáciám väčšieho stresu, rovnako ako vakcíny imunizujú proti chorobe. Krátke obdobia normálneho stresu nie sú škodlivé, ale užitočné a zásadné.

Ako deti vychovať, aby boli pripravené na každodenné, ale aj na abnormálne výzvy? Dovoľm si citovať jedno príslovie: PRIPRAVTE DETI NA CESTU, NIE CESTU PRE DETI!

Nech žijeme v akomkoľvek novom modernom svete, nechajte svoje deti robiť veci samostatne. Je to ich prirodzenosť a nerobte veci za nich. Ale kým tak urobíte, tak ich naučte rozpoznať nebezpečenstvo a ukážte im, ako rozumne zvládať spory s priateľmi. „Naočkujte“ svoje deti skúsenosťami a nechajte ich rásť.

S úctou a láskavosťou Vaša prváčka učiteľka ☺

■

§...viete, že...§

Katarína Kačalková

- Od 1. septembra 2019 sú od správnych poplatkov a súdnych poplatkov oslobodené konania a úkony, ktorých predmetom je zmena priezviska po uzavretí manželstva. Neplatí to ale v prípade, ak sa nový doklad vydáva urýchlene na žiadosť poplatníka. Ak sa však vaše konanie začalo do 31. augusta, v konaní sa vyberú poplatky podľa pôvodných predpisov, aj keď sa stanú splatnými po 31. auguste.
- Od 1. septembra 2019 vám na vybavenie remeselnej živnosti postačí preukázať, že ste príslušnú činnosť vykonávali v súlade so zákonom (napríklad ako zamestnanec) 6 rokov, namiesto pôvodných 10 rokov. Aby ste tak mohli urobiť, od ukončenia šesťročnej praxe nesmie uplynúť viac ako 3 roky.
- Ak si v automate na kolky omylom alebo z neznalosti uhradíte poplatok za nesprávny druh služby, dobre si uschovajte doklad o zaplatení, ktorý vám automat

vydá. Tento predložte na ktorejkoľvek pošte, kde pracovník skontroluje prostredníctvom QR kódu, či za tento poplatok nebola vykonaná služba (právny úkon) a peniaze vám vráti.

- Podanie, ktoré pošlete úradu prostredníctvom elektronickej pošty, teda e-mailom, bez zaručeného elektronického

podpisu, musíte automaticky do troch pracovných dní poslať aj v listinnej podobe. Úrad vás na to vyzývať nebude. Neplatí to v prípade, ak máte aktivovaný zaručený elektronický podpis a e-mailové podanie ním autorizujete.

- Ak úradu pošlete opakovanú sťažnosť v tej istej veci, úrad prekontroluje, či bola prvá sťažnosť vybavená správne a ak áno, vašu opakovanú sťažnosť odloží. Rovnako bude postupovať pri každej ďalšej sťažnosti v tej istej veci. Zámerom je zamedziť neodôvodneným podávaniam identických sťažností jedným sťažovateľom.
- Zákon o ochrane nefajčiarov je v platnosti už 15 rokov. Jeho výnimočnosť je okrem iného aj v tom, že je určených až 6 inštitúcií, ktoré ho môžu dozorovať a kontrolovať vás, či neporušujete jeho ustanovenia. Pokuta vám môže byť uložená až do piatich rokov odo dňa, keď bola povinnosť porušená. ■

Tak málo stačí, aby bol človek šťastný

Anna Klimčíková,
Mária Hrabušová

Nedá sa dosť dobre vyjadriť, ako vie byť obyčajná sobota krásna a s nezabudnuteľnými zážitkami.

V sobotu, 31. augusta usporiadala ZO JDS v našej obci autobusový zájazd na Oravu. Navštívili sme **obec KLIN s výstupom ku soche Ježiša Krista**. Počasie nám prialo, aj keď spočiatku počas výstupu bola poriadna hmla, postupne sa stratila, až nakoniec sme sa dočkali krásneho výhľadu na obec a okolitú prírodu.

Socha Ježiša Krista je vernou kópiou sochy v Rio de Janeiro. Samotný monument na nachádza na kopci Grapa a bol vytvorený miestnym ľudovým majstrom. Je v poradí treťou kópiou brazílskeho Krista na svete a zároveň najvyššou sochou Spasiteľa na Slovensku. Dosahuje výšku 9,5 m a jej hmotnosť je 23 ton. Popri ceste k soche je vybudovaná kalvária vyjadrujúca sedem bolestí Panny Márie. Okolie je veľmi pekne upravené, s množstvom lavičiek, stromčekov, kríkov a kvetov. Vrch Grapa má nadmorskú výšku 686 metrov nad morom, takže za ideálne-

Fotografia z archívu ZO JDS LŠ

ho počasia je krásny výhľad nielen na Klin, ale aj na Oravskú priehradu, Námestovo, Vavrečku, Suchú Horu, Roháče, ako aj na susedné Poľsko.

Obec Klin vznikla v polovici 16. Storočia na valaskom práve. Patrila k Oravskému panstvu a založili ju Turzovci. Osídlením obce bol poverený Jakub Kohút z Ústia, ktorý sem priviedol päť rodín a spravovali ju dediční richtári. Spustla za kuruckých vo-

jen. Začiatkom 19. Storočia sa začali objavovať murované domy, tzv. plátenické kúrie. Obyvatelia sa okrem poľnohospodárstva zaoberali aj chovom hovädzieho dobytku a oviec, drevorubačstvom, pltníctvom a šindliarstvom. **KLIN je pôvodné označenie pre výbežok hory medzi dvoma potokmi.**

Obohatení o krásny zážitok sme sa vrátili do autobusu a pokračovali cestou do

Pokračovanie na str. 9

Aj jeseň sa dá prežiť v zdraví

Edita Haluzová

Ani sme sa nenazdali a leto nám ubehlo ako voda. Jedni sme si ho užili viac, iní menej. Aj deti začali opäť chodiť do školy a musia si zvykať na ranné vstávanie a pravidelný režim. V tomto období, keď letné horúčavy sú nenávratne preč a noci sú chladné a rána hmlisté, sa odzrkadlí u každého jedinca jeho nadobudnutá imunita. Z ľahkých letných šalátov, chladených nápojov a zmrzlinových pohárov začne človek akosi samozrejme siahať na ťažšie mäsité jedlá, po jedlách z húb, sezónnej zeleniny ako je karfiol, kapusta, tekvica, nesmieme zabudnúť na cviklu a samozrejme prírodné antibiotiká cibuľu a cesnak. Je čas zberu ovocia, hlavne jabĺk, hrušiek, sliviek, broskýň, ktoré sa stanú zdrojom cenných vitamínov v zimnom období a mali by byť neoddeliteľnou súčasťou desiatej našich školopovinných detí. Pri príprave jedla v jesennom a zimnom období by sme nemali zabúdať ani na správne kombinovanie jedla s adekvátnymi koreninami a bylinkami. Chladené minerálky vymeníme za chutné teplé čajky, ktoré si pripravíme z vlastne nazbieraných bylín, ale siahneme aj na tie z obchodu, ktorých je v regáloch bohatý výber. Na dedine je aj čas tlačenia kapusty, pretože sa stáva sudom plným vitamínov a doplnkovej stravy. Okrem kapusty si môžeme pripraviť aj pikles, čo je fermentovaná, čiže kvasená

zelenina pripravená v slanom náleve bez prístupu vzduchu a keď ju umiestnime na chladné a tmavé miesto, máme skvelý spôsob ako si spestriť stravu v období keď je menší prístup k čerstvej zelenine.

ilustračná fotografia: autorka článku

Nezabudnite, že do každodennej stravy je dobré pridať aj obilniny vo forme kaší, či príloh k zeleninovým aj mäsitým jedlám. Dodávajú organizmu cenné minerály ako je železo, zinok a horčík. Sú aj dôležitým zdrojom vitamínu B, sacharidov a bielkovín. Na trhu dostanete pohánku, ktorú môžete kombinovať aj so zeleninovým, či mäsovými omáčkami, múku môžete použiť na chlieb či placky. Bulgur je výborný ta-

kisto ako príloha a ja si ho robím vo forme rizota namiesto bielej ryže. Kuskus zasa ladí s jogurtom aj džemom, či ovocím a na slano so zeleninou, mäsom a rybami. Čoraz populárnejšou sa stáva Quinoa, ktorá neobsahuje lepok a je bohatým zdrojom bielkovín a mastných kyselín a preto je vhodná pre ľudí, ktorí trpia celiakiou. A nakoniec nemôžem zabudnúť na môj obľúbený jačmeň, hlavne jačmenné krúpy, ktoré môžu byť obmenou ryže. Ale pozor! Nemali by ho konzumovať ľudia s celiakiou, lebo obsahuje lepok. Naopak ľudia s diabetom by si ho mali pravidelne zaradovať do jedálňička preto, lebo chráni organizmus pred prudkým nárastom hladiny cukru v krvi.

Okrem prispôsobenia si jedálneho lístka nesmieme zabúdať ani na pohybové aktivity a aj keď máme sychravé počasie, ktoré nám nedovolí robiť športové aktivity vonku v prírode, alebo na ihrisku, môžeme si nájsť hodinku na prechádzku. Farebné, padajúce lístie, ktoré šuští pri každom kroku, vám vyčarí pri pohybovej aktivite aj pekný romantický zážitok. Ak by náhodou pršalo, pozývam vás v mene OC SZTP Ružomberok na celoslovenskú výstavu fotografií občanov s telesným postihnutím, ktorá sa bude konať v dňoch 8. až 31. októbra v Lipťovskom múzeu v Ružomberku. Teším sa na prípadné stretnutie s vami.

Tak málo stačí, aby bol človek šťastný

Pokračovanie zo str. 8

Námestova. Prešli sme sa pekným a útulným mestom, posilnení kávičkou a niektorí aj obedom sme sa presunuli do prístavu, v ktorom sme nastúpili na okružnú vyhlídkovú plavbu loďou po **Oravskej priehrade**, so zastávkou na **Slanickom ostrove**.

V krásnej prírodnej scenérii Slanického ostrova umenia sú lokalizované stále expozície tradičného ľudového umenia zo zbierok Oravskej galérie.

Z piatich osád, ktoré navždy zmizli pod vodou priehrady v roku 1953 sa ako ostrov zachovalo iba návršie s barokovým kostolom a kalváriou, ktoré kedysi tvorilo dominantu obce Slanica. O niekoľko rokov vznikla myšlienka vytvoriť trvalé expozície Oravskej galérie, ktoré boli otvorené v rokoch 1971 – 1973.

V interiéri barokovo-klasicistického kostola je nainštalovaná expozícia „Slovenská tradičná ľudová plastika a maľba“, v exteriéri ostrova vzniklo lapidárium „Oravskej kamenárskej tvorby 18. a 19. storočia“. Expozície sa svojou jedinečnosťou zaradili medzi najnavštevovanejšie kultúrne miesta Oravy.

Po okružnej plavbe, počas ktorej sme obdivovali krásnu oravskú prírodu, zároveň aj s výhľadom na Námestovo, sme sa vrátili do autobusu a naša cesta už smerovala na Ružomberok.

Krátko sme sa ešte zastavili vo Valaskej Dubovej, kde na ihrisku prebiehal „Deň obce“ s bohatým kultúrnym programom. Po malom občerstvení sme pokračovali v ceste domov v dobrej nálade a spokojnosťou s pekne prežitým sobotňajším dňom.

Fotografia z archívu ZO JDS LŠ

Letné kino pod "hviezdami"

Komédia, rozprávka, akčný či vojnový. Každý si prišiel na svoje. Počas celého leta si pre vás mládež z Liptovskej Štiavnice pripravila filmové premietania, o ktoré bol záujem a zožali úspech u všetkých generácií. Prišli starší aj mladší, známe, aj menej známe tváre, ale najmä prišli tí, ktorých oslovila idea Letného kina a chceli nám ukázať, že to má zmysel.

Keď sme s mladými v obci rozmýšľali nad tým, ako ľuďom v obci spríjemniť sobotné večery, tak sme ani nedúfali, že návštevnosť bude taká vysoká a odozva taká priaznivá. Už po prvom premietaní sme vedeli, že to má zmysel. Mnoho ľudí chválilo nápad aj výber filmov. Samozrejme neobišli nás ani menšie technické problémy, ale všetko sa hneď dalo naspäť do poriadku. Horšie to však bolo s počasím. Akoby len čakalo kedy začneme premietiť, aby mohlo začať pršať. Napriek tomu, že bola zima a často krát zlé počasie ste to na tribúne skoro všetci zvládli.

A keď to teda už máme za sebou tak by sme sa aj touto cestou chceli poďakovať organizačnému tímu a každému jednému človeku, ktorý prejavil záujem a hlavne pasívne nesedí doma. Nadávať na to, že sa nič nerobí vie každý. Preto sme vďační všetkým ľuďom, ktorí nám ukázali, že nie sú pasívni a majú záujem o aktívnejší život v obci. Ostatní môžete ľutovať, prišli ste o skvelý kultúrny zážitok a o možnosť stretnúť sa s priateľmi, alebo o možnosť spoznať nových ľudí.

Nemusíte mať však hlavu v smútku dlho, pretože leto 2020 je pred nami a máte možnosť vašu chybu z tohto roku opraviť. Srdečne sa na vás teda tešíme o rok. Teší nás, že čoraz častejšie vidíme záujem ľudí.

Počasie neovplyvníme ale budeme sa snažiť vám ponúknuť ešte lepší zážitok ako tohto roku.

Richard Otiepka

Rébusy

Dušan Dírer

V prvých deviatich číslach nášho časopisu (pred dvadsiatimi rokmi) som na zadnej strane uvádzal „písmenkovo-hláskkové hádanky“, tzv. rébusy. Keďže mladí čitatelia (pod 25 rokov) možno ani nevedia „o čo ide“, rozhodol som sa k nim dnes vrátiť. Ako vzniknú a ako sa „čítajú“? Niektoré v sebe skrývajú „trochu matematiky“, ale sú „ľahko čitateľné“: napr. **T + 3 ... Tatry**, **V STO ... päťsto**, = **S e Ň ... jeseň**. Iné používajú predložky (pred, za, od, pri, na, pod, v) - tak vznikne napríklad **K LOŽ ... predložka**, **500Y | CH ... oddych**.

Mne sa páčia „dvojrozmerné“ rébusy, teda tie, ktoré „zaberajú trochu miesto“. Niekoľko vám ich ponúkam na uhádnutie:

1) **C li 100 K**

2) **500 i** *dlo a*

3) **uuuuu**
u
u
uuuuu

4) **oč** **T** **oč**
oč oč
oč oč

5) **ost' ost' ost' ost'**

6) **š š š**
š **A** š
š š š

7) **t** **R**

8) **D** **á k**

Riešenie: 1. stolička, 2. divadlo, 3. Zuza, 4. kolotoč, 5. radost', 6. škola, 7. tanier, 8. dodávka

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

Evidované na MK SR pod ev. č. EV 3111/09 (ISSN 1338-9343)
Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Dírer. Redakčná rada: Mgr. Katarína Kačalková, Dušan Lauko.
Vydáva obec Liptovská Štiavnica jedenkrát štvrťročne. Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica, Hlavná 39/53, IČO 00 315 427,
e-mail: toito@liptovskastiavnica.sk, web: http://toito.liptovskastiavnica.sk
Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafičkej podoby len s predchádzajúcim písomným súhlasom
vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov. Uzávierka príspevkov nasledujúceho čísla: 6. 12. 2019.